

دانشکده پیراپزشکی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : آناتومی ۱

مخاطبان: دانشجویان ترم اول کارشناسی هوشبری

تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۲ واحد (نظری ۱/۵ - عملی ۰/۵) ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ها ۱۲-۱۳

زمان ارائه درس: (روز: سه شنبه، ساعت: ۱۴-۱۶ ، نیمسال تحصیلی: اول ۹۸-۹۷) مدرس: دکتر محسن ژاله

درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

شناخت ساختمان های برخی از دستگاه های بدن انسان در ارتباط با هوشبری شامل دستگاه اسکلتی - عضلانی، دستگاه گردش خون و دستگاه تنفس. در این درس دانشجو با ساختار بدن انسان آشنا شده و با فراگیری کامل سیستم دستگاه تنفس همچنین دستگاه گردش خون و دستگاه اسکلتی - عضلانی قادر خواهد بود از دانسته های خود به صورت کاربردی در بالین بیمار استفاده نماید.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی کلی با آناتومی.
- ۲- آشنایی کلی با دستگاه اسکلتی و مفاصل.
- ۳- آشنایی کلی با استخوان های سر و صورت.
- ۴- آشنایی کلی با ستون فقرات.
- ۵- آشنایی با دنده ها، جناغ و ترقوه.
- ۶- آشنایی کلی با دستگاه عضلانی. (سرگردن و اندام ها)
- ۷- آشنایی با عضلات اصلی و کمکی تنفسی، تنه.
- ۸- آشنایی با دستگاه گردش خون ، قلب.
- ۹- آشنایی با شریان ها و وریدهای اندام فوقانی.
- ۱۰- آشنایی با شریان ها و وریدهای اندام تحتانی.
- ۱۱- آشنایی با دستگاه تنفس. (تنفسی فوقانی)
- ۱۲- آشنایی با دستگاه تنفس (تنفسی تحتانی) و عروق و اعصاب آن.

جلسه اول

هدف کلی: آشنایی کلی با آناتومی، انواع زیرشاخه ها و روش های مطالعه.

اهداف ویژه: آشنائی با اصطلاحات متداول و رایج آناتومی - سطوح و محورهای اصلی بدن، نواحی بدن.

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱- آناتومی را تعریف کند.
- ۱-۲- اصطلاحات متداول و رایج آناتومی را ذکر کند و بکارگیری مناسب آنها را فراگیرد.
- ۱-۳- سطوح بدن را شناسایی کند.
- ۱-۴- محورهای اصلی بدن را شناسایی کند.
- ۱-۵- نواحی بدن را شناسایی کند.

جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی کلی با دستگاه اسکلتی و مفاصل.

اهداف ویژه: آشنائی با اجزاء دستگاه اسکلتی، تقسیم بندی اسکلت انسان و مفاصل.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۲- قسمت‌های مختلف استخوان بندی بدن را نام ببرد.

۲-۲- بافت استخوان را شرح دهد.

۳-۲- بافت غضروف را شرح دهد.

۴-۲- اسکلت محوری بدن را توضیح دهد.

۵-۲- دستگاه اسکلتی ضمیمه را بشناسد.

۶-۲- مفصل را تعریف کند.

۷-۲- تقسیم بندی مفاصل بدن را نام ببرد.

۷-۲- انواع مفاصل ثابت و متحرک را نام برده و شرح دهد.

جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی کلی با استخوان‌های سر و صورت.

اهداف ویژه: آشنائی با خصوصیات استخوانی جمجمه و صورت، مفاصل و تغئیرات سنی.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۳- استخوان‌های مختلف سر (جمجمه) را نام ببرد و ویژگی های اصلی آنها را شرح دهد.

۲-۳- استخوان‌های مختلف صورت را نام ببرد و ویژگی های اصلی آنها را شرح دهد.

۳-۳- مفاصل جمجمه و درز های مشهور آن را بشناسد و شرح دهد.

۴-۳- مفاصل موجود در صورت را بشناسد و شرح دهد.

جلسه چهارم

هدف کلی: آشنایی کلی با ستون فقرات.

اهداف ویژه: آشنائی با بخش های مختلف ستون فقرات.

آشنائی با مفاصل و رباط های مهم در ترکیب ستون فقرات.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۴- ستون فقرات را شرح دهد.

۲-۴- قسمت‌های مختلف ستون فقرات را نام ببرد.

۳-۴- مهره های تیپیک و آتیپیک را شرح دهد.

۴-۴- مشخصات مهره گردنی، توراسیک، کمری و خاجی را بشناسد.

۵-۴- رباط ها، مفاصل و حرکات ستون فقرات را شناسائی کند.

جلسه پنجم

هدف کلی: آشنایی با دنده‌ها، جناغ.

اهداف ویژه: آشنائی با انواع دنده ها، جناغ و ترقوه.

آشنائی با مفاصل فی مابین جناغ، دنده ها، ترقوه و ستون فقرات.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۵- انواع دنده و قسمت‌های مختلف یک دنده اصلی را نام ببرد.

۲-۵- مفاصل مربوط به دنده‌ها و ستون فقرات و جناغ را شرح دهد.

۳-۵- استخوان جناغ را شرح دهد.

۴-۵- مفاصل مربوط به جناغ با ترقوه و دنده ها را شرح دهد.

۵-۵- استخوان ترقوه و مفاصل آن را شرح دهد.

جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی کلی با دستگاه عضلانی.

اهداف ویژه: آشنائی با عضلات در نواحی آناتومیک سرو گردن و اندام ها.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۶- اساس نامگذاری عضلات بدن را شرح دهد.

۲-۶- عضلات مختلف و مهم اندام فوقانی را نام ببرد.

۳-۶- عضلات مختلف و مهم اندام تحتانی را نام ببرد.

۴-۶- عضلات مختلف و مهم سر و گردن را نام ببرد.

جلسه هفتم

هدف کلی: آشنایی با عضلات اصلی و کمکی تنفسی، تنه.

اهداف ویژه: آشنائی با عضلات شکم و قفسه سینه،

آشنائی با دیافراگم و عضلات کمک تنفسی.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۷- عضلات اصلی تنفسی بدن را نام ببرد.

۲-۷- عضلات کمکی تنفسی بدن را نام ببرد.

۳-۷- عضله دیافراگم را شرح دهد.

۴-۷- عضلات جدار شکم را شرح دهد.

۵-۷- عضلات قدام و خلف قفسه سینه را نام ببرد.

جلسه هشتم

هدف کلی: آشنایی با دستگاه گردش خون ، قلب.

اهداف ویژه: آشنائی با قلب و عضلات قلبی و سیستم هدایتی قلب.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۸- قسمت‌های مختلف دستگاه گردش خون را نام ببرد.

۲-۸- حفرات قلب را شرح دهد.

۳-۸- پریکارد قلب را شرح دهد.

۴-۸- عروق مربوط به قلب را شرح دهد.

۵-۸- دستگاه هدایتی قلب را شرح دهد.

۶-۸- اجزاء دستگاه هدایتی را شناسائی و شرح دهد.

۷-۸- مسیر قرار گیری سیستم هدایتی در قلب را شرح دهد.

۸-۸- اثرات تغذیه‌ای و اختلالات آناتومیک بر سیستم هدایتی را توضیح دهد.

جلسه نهم

هدف کلی: آشنایی با شریان‌ها و وریدهای اندام فوقانی.

اهداف ویژه: آشنائی با شریان‌های اصلی و تغذیه کننده در هر بخش اندام فوقانی.

آشنائی با وریدهای اصلی سطحی و عمقی در هر بخش اندام فوقانی.

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۹-۱- شریان‌های منشعب از شریان آگزیلاری و بازویی را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (نواحی شانه و بازو)
- ۹-۲- شریان‌های منشعب از شریان رادیال و اولنار را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (ناحیه ساعد)
- ۹-۳- شریان‌های کف دست را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (کف دست و انگشتان)
- ۹-۴- وریدهای اندام فوقانی (سطحی و عمقی) را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (دست، ساعد، بازو و شانه)

جلسه دهم

هدف کلی: آشنایی با شریان‌ها و وریدهای اندام تحتانی.

اهداف ویژه: آشنائی با شریان‌های اصلی و تغذیه کننده در هر بخش اندام تحتانی.
آشنائی با وریدهای اصلی سطحی و عمقی در هر بخش اندام تحتانی.

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱۰-۱- شریان‌های منشعب از شریان رانی را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (نواحیکشاله ران و ران)
- ۱۰-۲- شریان‌های منشعب از شریان پوپلیته آل را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (نواحی زانو و ساق)
- ۱۰-۳- شریان‌های منشعب از شریان تیبیال را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها را شناسائی و تعریف کند. (نواحی مچ پا و کف پا)
- ۱۰-۴- وریدهای اندام تحتانی (سطحی و عمقی) را نام ببرد و مسیر آناتومیکی آنها و انشعابات اصلی را شناسائی و تعریف کند.

جلسه یازدهم

هدف کلی: آشنایی با دستگاه تنفس.

اهداف ویژه: آشنائی با دستگاه تنفسی فوقانی و ضنائم آن. (بینی و سینوس‌ها، حلق و حنجره)

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱۱-۱- قسمت‌های مختلف دستگاه تنفس را نام ببرد (فوقانی و تحتانی).
- ۱۱-۲- قسمت‌های مختلف بینی را بشناسد و وظایف هر بخش را توضیح دهد.
- ۱۱-۳- قسمت‌های مختلف سینوس‌ها را شرح دهد.
- ۱۱-۴- قسمت‌های مختلف حلق را شرح دهد و ارتباط آن را با بخش‌های دیگر مشخص سازد.
- ۱۱-۵- قسمت‌های مختلف حنجره را شرح دهد.
- ۱۱-۶- غضروف‌های فرد و زوج حنجره را نام برده و خصوصیات هر یک را شرح دهد.
- ۱۱-۷- تارهای صوتی و رفلکس‌های آن را شرح دهد.

جلسه دوازدهم

هدف کلی: آشنایی با دستگاه تنفس و عروق و اعصاب آن.

اهداف ویژه: آشنائی با نای، نایژه، ریه‌ها و پرده جنب، عروق و اعصاب مربوط به دستگاه تنفس.

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱۲-۱- قسمت‌های مختلف نای را شرح دهد.
- ۱۲-۲- قسمت‌های مختلف نایژه را شرح دهد.
- ۱۲-۳- قسمت‌های مختلف ریه‌ها را شرح دهد.
- ۱۲-۴- لوبها و تقسیمات کوچکتر آنها را نام برده و شناسائی کند.
- ۱۲-۵- سطوح ریوی و ناف ریه را توضیح داده و شرح دهد.
- ۱۲-۶- آناتومی پرده جنب را شرح دهد.
- ۱۲-۷- عروق مربوط به دستگاه تنفس را شرح دهد.

منابع:

- 1- Gray's Anatomy for students. Richard L. Drake and et al. Latest ed.
- 2- Ross and Wilson Anatomy and physiology in healing and illness. Anne Waugh, Allison Grant. Latest ed.
- 3- Student's Aid to Gross Anatomy. Richard S. Snell. Latest ed.

روش تدریس: سخنرانی، کارگروهی، کنفرانس دانشجویی و سمینار

وسایل آموزشی: وایت برد، ویدئو پروژکتور، مولاژ و فیلم آموزشی

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////	٪۱۰	کتبی	کوئیز
۱۲:۳۰-۱۳:۳۰	مصادف با جلسه پنجم تئوری	٪۲۵	کتبی و عملی	آزمون میان ترم
	طبق برنامه امتحانات پایان ترم دانشکده	٪۶۰	کتبی و عملی	آزمون پایان ترم
		٪۵	کنترل حضور و غیاب	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجویان:

از دانشجویان عزیز انتظار می رود که با توجه به اهمیت و حساسیت درس و تنوع مطالب و محدودیت زمانی و به منظور بهره برداری هرچه بیشتر به نکات ذیل توجه فرمایند:

- ۱- به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب کامل بحث ها را مطالعه نمایند و در صورت وجود هرگونه اشکال در ساعت های مشاوره مطرح نمایند.
- ۲- به حضور منظم و توأم با آمادگی در تمام جلسات اهمیت دهند (غیبت در کلاس در ارزشیابی تأثیر دارد).
- ۳- در بحث های گروهی کلاس شرکت فعال داشته باشند.

نام و امضای مسئول EDO

تاریخ ارسال :

نام و امضای مدیر گروه:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس: محسن ژاله
دانشکده:

تاریخ تحویل:

تأیید مدیر گروه وامضای

آیا طرح درس برای اولین بار تدوین شده است؟ بله خیر

جدول زمانبندی: درس آناتومی ۱ رشته هوشبری
روز و ساعت جلسه : سه شنبه ها ۱۶-۱۴

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۹۷/۰۶/۲۷ جبرانی	تعریف کالبد شناسی، اصطلاحات آناتومی سطوح و محورهای اصلی بدن، نواحی بدن	دکتر محسن ژاله
۲	۹۷/۰۷/۰۳ جبرانی	دستگاه اسکلتی: محوری و ضمیمه ومفاصل	دکتر محسن ژاله
۳	۹۷/۰۷/۱۰	استخوان های سر و صورت (به طور کلی)	دکتر محسن ژاله
۴	۹۷/۰۷/۱۷	ستون فقرات	دکتر محسن ژاله
۵	۹۷/۰۷/۲۴	دنده ها، جناغ و مفاصل مربوطه	دکتر محسن ژاله
۶	۹۷/۰۸/۰۱	دستگاه عضلانی، عضلات اندام ها و سروگردن	دکتر محسن ژاله
۷	۹۷/۰۸/۰۸ جبرانی	عضلات اصلی و کمکی تنفسی، دیافراگم، جدار شکم	دکتر محسن ژاله
۸	۹۷/۰۸/۱۵	دستگاه گردش خون: شامل ساختمان قلب (حفرات، پریکارد و عروق مربوطه) دستگاه هدایتی قلب	دکتر محسن ژاله
۹	۹۷/۰۸/۲۲	شریانها و وریدهای اندام فوقانی	دکتر محسن ژاله
۱۰	۹۷/۰۸/۲۹	شریانها و وریدهای اندام تحتانی	دکتر محسن ژاله
۱۱	۹۷/۰۹/۰۶	دستگاه تنفس: شامل بینی و سینوس ها، حلق و حنجره و جزئیات آنها	دکتر محسن ژاله
۱۲	۹۷/۰۹/۱۳	نای، نایژه، ریه ها ، پرده جنب، عروق و اعصاب مربوط به دستگاه تنفس	دکتر محسن ژاله

عملی (۱۹ ساعت)

تمرین با مولاژ، ماکت مباحث فوق و در صورت امکان نمونه طبیعی.

جلسه اول

هدف کلی: آشنایی عملی با دستگاه اسکلتی: محوری و ضمیمه، استخوان های سر و صورت

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱- اسکت محوری و ضمیمه را بر روی مولاژ مشخص نماید.
- ۲- استخوان های سر و صورت را به تفکیک بر روی مولاژ مشخص نموده و جزئیات را شرح دهد.

جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی عملی با تقسیم بندی مفاصل و ستون فقرات

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۲ انواع مفصل را بشناسد و نمونه های آن را بر روی مولاژ مشخص نماید.
- ۲-۲ مهره ها و انواع آن را مشخص کرده و بر روی مولاژ شرح دهد.
- ۳-۲ استخوان خاجی را بخوبی بر روی نمونه مولاژ شرح دهد.

جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی عملی با دنده ها، جناغ و مفاصل مربوطه، استخوان های اندام فوقانی و تحتانی.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۳ استخوان جناغ و مفاصل آن را بر روی نمونه طبیعی یا مولاژ شرح دهد.
- ۲-۳ استخوان دنده و مفاصل آن را بر روی نمونه طبیعی یا مولاژ شرح دهد.
- ۳-۳ استخوان های اندام فوقانی را بر روی مولاژ به دقت شناسائی و هریک را توضیح دهد.
- ۴-۳ استخوان های اندام تحتانی را بر روی مولاژ به دقت شناسائی و هریک را توضیح دهد.

جلسه چهارم

هدف کلی: آشنایی عملی با عضلات اندام ها و سروگردن.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۴ عضلات اندام فوقانی را به تفکیک در بازو ، ساعد و دست مشخص نموده و بر روی مولاژ توضیح دهد.
- ۲-۴ عضلات اندام تحتانی را به تفکیک در ران، ساق و پا مشخص نموده و بر روی مولاژ توضیح دهد.
- ۳-۴ عضلات صورت را به تفکیک مشخص نموده و بر روی مولاژ توضیح دهد.
- ۴-۴ عضلات سر را به تفکیک مشخص نموده و بر روی مولاژ توضیح دهد.

جلسه پنجم

هدف کلی: آشنایی عملی با عضلات تنفسی و کمک تنفسی و جدارشکم.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۵ عضلات تنفسی را بشناسد و بر روی مولاژ مشخص نماید.
- ۲-۵ عضلات کمک تنفسی را بشناسد و بر روی مولاژ مشخص نماید.
- ۳-۵ عضلات جدارشکم را بشناسد و بر روی مولاژ مشخص نماید.
- ۴-۵ عضلات تنه را در قدام و خلف را بشناسد و بر روی مولاژ مشخص نماید.

جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی عملی با قلب ، عروق قلب، شریان های منشعب از آئورت.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۶- قلب را با واسطه مولاژ شناسائی و جزئیات آن را شرح دهد.
- ۲-۶- عروق کرونر را شناسائی و مشخص نماید.
- ۳-۶- شریان آئورت و قوس آنرا شرح داده و بر روی مولاژ مشخص نماید.
- ۴-۶- شریان آئورت توراسیک را به همراه انشعابات آن بر روی مولاژ مشخص کرده و توضیح دهد.
- ۵-۶- شریان آئورت شکمی را به همراه انشعابات آن بر روی مولاژ مشخص کرده و توضیح دهد.

جلسه هفتم

هدف کلی: آشنایی عملی با شریان ها و وریدهای اندام فوقانی و تحتانی.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۷- شریان های اندام فوقانی (سابکلایین، آگزیلاری، براکیال، رادیال و اولنار) را بتواند مشخص کند و بر روی مولاژ شرح دهد.
- ۲-۷- شریان های اندام تحتانی (فمورال، پوپلیته آل، تیبیال) را بتواند مشخص کند و بر روی مولاژ شرح دهد.
- ۳-۷- ورید های عمقی در اندام تحتانی و فوقانی را بر روی مولاژ مشخص کند.
- ۴-۷- ورید های سطحی در اندام تحتانی و فوقانی را بر روی مولاژ مشخص کند.

جلسه هشتم

هدف کلی: آشنایی عملی با دستگاه تنفسی فوقانی (بینی حلق حنجره).

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۸- بخش های مختلف بینی را با استفاده از مولاژ شرح دهد.
- ۲-۸- بخش های مختلف حلق را با استفاده از مولاژ شرح دهد.
- ۳-۸- بخش های مختلف حنجره را با استفاده از مولاژ شرح دهد.

جلسه نهم

هدف کلی: آشنایی عملی با نای و انشعابات آنها، ریه ها و پرده جنب.

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۹- نای و انشعابات آنرا بر روی مولاژ شرح داده و مشخص کند.
- ۲-۹- ریه راست و چپ را هر یک بر روی مولاژ مشخص نموده و جزئیات آنرا شرح دهد.
- ۳-۹- پرده جنب، فضای جنبی و تقسیمات آنرا با استفاده از مولاژ شرح دهد.
- ۴-۹- ریه و جنب را بر روی مولاژ مشخص نماید و شرح دهد.
- ۵-۹- اعصاب اختصاصی ریه ها و پرده جنب را مشخص نموده و با کمک مولاژ شرح دهد.

جدول زمانبندی: درس آناتومی ۱ (عملی) رشته هوشبری
روز و ساعت جلسه : چهارشنبه ۱۸-۱۶

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه عملی	مدرس
۱	۹۷/۰۷/۱۸	دستگاه اسکلتی: محوری و ضمیمه استخوان های سر و صورت	دکتر محسن ژاله
۲	۹۷/۰۷/۲۵	تقسیم بندی مفاصل، ستون فقرات	دکتر محسن ژاله
۳	۹۷/۰۸/۰۲	دنده ها، جناغ و مفاصل مربوطه استخوان های اندام فوقانی و تحتانی	دکتر محسن ژاله
۴	۹۷/۰۸/۰۹	عضلات اندام ها و سرگردن	دکتر محسن ژاله
۵	۹۷/۰۸/۱۶	عضلات تنفسی و کمک تنفسی و جدارشکم	دکتر محسن ژاله
۶	۹۷/۰۸/۲۳	قلب، عروق قلب، شریان های منشعب از آئورت	دکتر محسن ژاله
۷	۹۷/۰۸/۳۰	شریان ها و وریدهای اندام فوقانی و تحتانی	دکتر محسن ژاله
۸	۹۷/۰۹/۰۷	دستگاه تنفسی فوقانی (بینی حلق حنجره)	دکتر محسن ژاله
۹	۹۷/۰۹/۱۴	نای و انشعابات آنها، ریه ها و پرده جنب	دکتر محسن ژاله